

| interview | met kunstenaars Taatske Pieterson en Olivia Glebbeek

Irbid EXCHANGE

KUNST IS OOK EEN BASISBEHOEFTE

AUTEUR: AUTEUR: ROOS AL // JJ

Irbid is in grootte de derde stad van Jordanië. Een stad waar niet alleen Jordanezen wonen, maar ook veel Syrische vluchtelingen. Unicef zoekt naar een manier om deze twee bevolkingsgroepen op een meer positieve manier met elkaar in contact te brengen dan nu gebeurt en riep daarbij de hulp in van kunstenaars Taatske Pieterson en Olivia Glebbeek. Kunstzonde sprak met hen beide.

Irbid Exchange #3 is het derde deel van een door Taatske Pieterson en Olivia Glebbeek ontwikkeld educatief kunstproject in Jordanië, waar interculturele uitwisseling middelkruis centraal staat. Jongeren namen aan deel 3 van Irbid Exchange ook Nederlandse jongeren deel. Deelnemers in beide landen kregen workshops, gegeven door lokale kunstenaars en door Taatske en Olivia zelf en werden middelkruis sessies aan elkaar gekoppeld. Het eindresultaat is een gezamenlijk geproduceerd magazine, rap en videoclip met het thema 'change'. Taatske was erbij in Amsterdam, Olivia is nu nog in Jordanië.

Waarom Irbid Exchange?

TAATSKÉ: We kregen eerst de vraag van Unicef Amman en UNHCR Amman of we door middel van een creatief project de twee belangrijkste bevolkingsgroepen in Irbid, namelijk de Jordaneze bevolking en Syrische vluchtelingen, positiever naar elkaar konden leren kijken en met elkaar in contact konden brengen. Later kwam daar door een vraag van FramersFramed (organisatie voor bevordering van interculturele uitwisseling binnen de hedendaagse kunst, red.) een groep jongeren uit Nederland bij en zo ontstond Irbid Exchange #3 Change.

Jullie helpen Jordanezen en Syrische kinderen schillen en ruppen. Waarom kunst? Hebben mensen in conflictsituaties geen andere zaken aan hun hoofd?

TAATSKÉ: Dat hebben wij ons natuurlijk ook afgevraagd. In Irbid zijn zowel voor de Jordaneze bevolkingsgroep als de Syrische vluchtelingen de economische omstandigheden zwaar. Maar wij merken dat je om te overleven

ook dromen nodig hebt, plannen moet kunnen maken. En om te kunnen dromen moet je je verbeeldingskracht aanspreken, en dat gaat via creativiteit. Voor veel van de jongeren in onze groep was 'jezelf utes' voor een creatieve manier 'lets wat ze al lang niet hadden gedaan'.

OLIVIA: Omdat Jordanië een dictatuur is, is 'jezelf utes' niet iets waarin de bevolking aangeemoedigd wordt. Eerder het tegenovergestelde. De overheid wil niet graag dat burgers met elkaar van gedachten wisselen over zaken die voor hen belangrijk zijn. Samenkomsten in openbare ruimtes zijn spaarzaam en buurthuizen organiseren niet veel op het gebied van kunst en creativiteit. Het onderwijs, en dus ook het kunstonderwijs, is hier wel een kunstacademie - is heel hiërarchisch ingericht, met weinig ruimte voor leerlingen om zelf te experimenteren en aan de gang te gaan met een eigen stijl en eventuele onderwerpeuze. Daarnaast is de kracht van kunst dat je van alles leert zonder dat het benoemd hoeft te worden. Het gebeurt in het moment.

Waarom zijn er ook Nederlandse jongeren bij het project betrokken geraakt?

OLIVIA: Het was een vraag van organisatie FramersFramed. Zij staan voor interculturele uitwisseling en waren benieuwd wat er zou gebeuren als we Nederlandse jongeren aan de jongeren in Jordanië zouden koppelen. Het was een pilot met als vraag: kunnen we via kunst en Skype de afstand tussen jongeren overbruggen? Het antwoord hierop luidt: ja. Er is een pilot met als vraag: kunnen we via beide kanten van de wereld kunst maken. Dit is digitaal gedeeld, en heeft elkaar op de manier beïnvloed en geïnspireerd!

TAATSKÉ PIETERSON studeerde aan de kunstacademie en daarna een masteropleiding film. Zij is auteur kunstenaar en doent op de Jeugd Theater- en Filmchool.

OLIVIA GLEBBEEK studeerde aan de kunstacademie en deed daarna een docentopleiding kunstpedagogie. Zij maakt voornamelijk film, veel in opdracht van maatschappelijke en/of ontwikkelingsorganisaties.

Taatske en Olivia kennen elkaar van het samenwerken voor *OneMunich*, van Unicef, een project van ultrakorte filmpjes gemaakt door kinderen over de beide wereld.

IRBID EXCHANGE #3 is onderdeel van het randprogramma van *FramersFramed* bij de tentoonstelling *Crisis of history 3 - Beyond History*, waarin kunstenaars uit het Midden-Oosten de toekomst van de regio betragen en ontwikkelen. Daarbij wordt te beginnen de eindpresentatie van Irbid Exchange openen (zie Facebook voor precieze data).

Bijzonder gelukkig vinden jullie zelf de samenwerking bij de zijn georganiseerd. Wat hebben jullie precies gedaan?

TAATSKÉ: In Jordanië en in Nederland hebben de jongeren workshops gevolgd over muziek en specifiek het maken van een rap. Kort gezegd hebben de jongeren in Jordanië en de jongeren in Nederland samen een rap gemaakt. Beide groepen hebben teksten geschreven en deze via Skype aan elkaar gepresenteerd. Hierna hebben zij in samenspraak met elkaar, alweer via Skype, de teksten aangeeemsed tot één rap, met retriben en een couplet. Beide groepen hebben hierna van hun deel een videoclip gemaakt. Deze zijn vervolgens samen gevoegd en vormen nu samen een geheel en maken op het eindresultaat van het project: een magazine en videoclips, gemaakt door de deelnemers samen in Irbid en Amsterdam.

"VOOR VEEL VAN DE JONGEREN WAS JEZELF UTEN OP EEN CREATIEVE MANIER. LETS WAT ZE AL LANG NIET HADDEN GEDAAN"

OLIVIA: We hadden wel een thema voor de rap gegeven, namelijk het Engelse woord 'change'. En we hebben daarbij de vragen gesteld: wie was je, wie ben je, wie wil je zijn? Wij waren zelf verrast over hoeveel de losmaakte bij iedereen die meedeed, en hozeer zij zelf in staat waren woorden op papier te zetten over het thema, zonder al te veel aansporing van buitenaf.

TAATSKÉ: Muziek bleef een bijzonder goed middel om open

communicatie te initiëren en te bevorderen. Als je samen muziek maakt, moet je naar elkaar luisteren en op elkaar reageren, terwijl je tegelijkertijd je emoties een bepaalde vorm kunt geven, waardoor je ze niet te expliciet of confronterend hoeft te maken wanneer je dat niet wilt. De kinderen waren kritisch op elkaar, op elkaar's teksten, maar voelden zich toch vrij genoeg om initiatief te tonen en aan de slag te gaan.

Waarom merken jullie dat het project succes heeft gehad?

OLIVIA: Hier zie ik dat de Syrische en Jordaneze kinderen die hebben meegedaan, echt vrienden zijn geworden. Zij zijn door de vooroordelen en de culturele verschillen heimgestapt en hebben door het maken van kunst en het samen volgen van workshops gezien dat de 'ander' ook mee van de moeite waard is om mee te communiceren om om mee te gaan. Ik denk dat dit na dit project ook blijft. Het is klein, het gaat om een kleine groep mensen, maar de kiem voor begrip en interesse in elkaar is gelegd. Wat betreft de Nederlandse kinderen: in de laatste Skype-sessie gaven de deelnemers in zowel Jordanië als Nederland als antwoord op de vraag 'Hoe zou je verder willen met het project?' aan dat ze de afstand tussen jongeren hier en daar te overbruggen met een 'ja' kunnen beantwoorden. TAATSKÉ: 'De Nederlandse kinderen waren zonder uitzondering enthousiast. Toen we de laatste bijeenkomst hadden met Jordanië waren zij echt vluertigsteld dat het project afgelopen was. Er is een soort van vriendschap of groepsgevoel opgebouwd. Tegelijkertijd denk ik dat het voor hen moeilijk zal zijn om contact te houden, omdat communicatie, vanwege de taal, wel echt moeilijk is bij de Skype-sessies was steeds een 'oké aanwezig, red'. Maar meer algemeen gaven de Nederlanders aan dat hun ogen zijn geopend voor mensen uit andere culturen. Zoals er een teeg met zij: 'Ik heb gezien dat het ook gewoon mensen zijn.' ❖

NIEUWSGIERIG GEWONEN?

> Irbid Exchange tumblir.com
> www.facebook.com/irbidexchange
> irbidexchange.nl

> Interviews op *CloseUp* over Irbid Exchange #3:
> www.closeup.nl/interview_olivia-lia-glebbeek-van-irbid-exchange-3-de-behoofte-aan-bevleiding-en-creativiteit-bleek-en-orm

1. De gekleedde in Irbid
2. Gisteren

kz

kz